

## Aanval op Armoede

Voorzitter, van mijn kant dit jaar geen eindeloze beschouwing over de staat van het land of van de stad. Daar is de tijd niet voor, maar ook de tijd niet naar. De opgaves in onze stad vereisen snelle actie, en de perspectiefnota die dit college ons voorlegt buigt teveel de verkeerde kant op. Ik begin dus maar meteen met de inhoud.

Deze Perspectiefnota houdt enorme bezuinigingen op het sociaal domein in, maar blijft vaag over de invulling. Er wordt geschermd met begrippen als herorganisatie, trajectsturing etc, maar concrete acties blijven uit. Toen in februari de veranderbrief uitkwam, die nogal vaag was op het sociaal domein, schermde het college met het feit dat de nadere uitwerking in de PPN zou komen. Nu in de PPN verwijst het college weer simpelweg terug naar de veranderbrief. Zo wordt deze bezuiniging het omgekeerde van een blanco cheque, namelijk een blanco bezuiniging, in te vullen hoe het u schikt. De rekening komt bij de armsten in onze stad. Daar tekent de SP niet voor.

Onlangs verscheen een rapport van Van Lanschot bankiers en het CBS over het aantal miljonairs per gemeente. Dit gaf de media de kans om leuke vergelijkingsrijtjes te maken. Zwolle telt 400 miljonairs. Daarmee zijn we de vierde gemeente in Overijssel. Die cijfers, die kennelijk nieuwswaardig waren, laten de SP koud. Wij hebben niets tegen miljonairs, zolang ze belasting betalen. Ik gun ze het van harte. Wat echter opmerkelijk is, is dat dit kennelijk nieuws is, en niet het feit dat bijna 9% van de Zwollenaren onder 105% van het sociaal minimum leeft. Dat 3.3% van onze stadsgenoten van een bijstandsuitkering moet leven. Niet rijkdom is een probleem, maar armoede; en het is een trieste zaak dat we al zo gewend zijn aan het bestaan ervan dat we dat niet meer nieuwswaardig achten.

Voor de SP is de belangrijkste prioriteit komende jaren de frontale aanval op armoede in onze stad. Armoede bestrijden doe je op verschillende manieren: door werk, door onderwijs, door het verbeteren van de leefomgeving. Maar ook door het verbeteren van de leefomstandigheden van mensen die buiten hun schuld om afhankelijk zijn van een uitkering. Armoedebestrijding is ook verstandig economisch beleid. Bijna elke euro komt immers uiteindelijk terug in onze Zwolse economie: bij Zwolse winkeliers en Zwolse woningbouwcorporaties.

Eerder heeft deze raad geen debat willen voeren over de afwijzing van het college om de armoedegrens te verhogen naar 115 of 120% van het sociaal minimum.

Het college wil slechts monitoren tot 2017. De coalitiepartijen wilden een bredere afweging. Na de zomer, als meer onderzoeken zijn gedaan, etc. etc. En na de zomer zullen ze zeggen dat we eerst de effecten van een woonlastenfonds willen zien. En daarna zullen we juist moeten wachten tot de volgende PPN. En dan tot de begroting. En zo zal er altijd een reden, een excuus te zijn om nu niets te doen. De SP ziet juist vooral redenen om wel iets te doen. Groeiende armoede blijkt niet alleen uit harde cijfers, maar ook uit verhalen van bewoners, zoals bijvoorbeeld in Holtenbroek, die zich minder zorgen maken over criminaliteit maar meer over de armoedeproblematiek in hun wijk. Laten we de ferme taal die we met zijn allen de afgelopen jaren hebben uitgeslagen over zero tolerance voor criminelen nu ook eens toepassen op zero tolerance voor armoede. Wij zullen een amendement indienen voor verhoging van de armoedegrens naar 115%, omdat een beperkte stap beter is dan geen stap. En als u dit afwijst kunt u bij de

begroting een voorstel voor 114% verwachten. En daarna 113%. En 112,5%. Tegen 2017, als het college eens uitgemonitord is, hebben we dan wellicht een compromis op 110.001%

Het is een misvatting dat armoedeproblematiek alleen speelt bij mensen die geen werk hebben. In tegendeel, er zijn genoeg minima, die bijvoorbeeld minimumloon krijgen of zzp'er zijn, die nauwelijks van hun inkomsten rond kunnen komen. Wij moeten kijken of wij deze mensen kunnen helpen zichzelf naar een hoger inkomen te helpen. De SP wil daarom de mogelijkheden onderzocht zien voor scholingsvouchers voor werkende minima, die daarmee meer inkomsten kunnen genereren en tegelijkertijd minder snel een beroep zullen hoeven doen op gemeentelijke ondersteuning.

De tegenprestatie is gericht op dwang: mensen moeten zich inzetten, bijvoorbeeld met vrijwilligerswerk, anders worden zij gekort. De SP ziet liever dat mensen gestimuleerd worden zich in te zetten voor hun stad. Daarom willen wij dat onderzocht wordt in hoeverre uitkeringsgerechtigden die veel vrijwilligerswerk doen hiervoor beloond kunnen worden, specifiek door inzet van het middel van de Zwolse Pepermunt, de nieuwe lokale munteenheid. Door dit sympathieke initiatief te gebruiken weten we ook zeker dat de investering binnen onze eigen stad blijft en bijdraagt aan de Zwolse economie en de duurzaamheid van de stad. Wij willen komende jaren een experiment op dit gebied. Ook hierover kunt u van mijn fractie verwachten.

De positie van lagere inkomens kan ook verbeterd worden door een verschuiving in de lasten. In het onderzoek over gemeentelijke woonlasten wordt geadviseerd niet over te gaan op een –eerder door de SP ook al voorgestelde- verschuiving van afvalstoffenheffing naar OZB. Door de afvalstoffenheffing te verlagen en dit te compenseren met een verhoging van de OZB, ontstaat een voordeel voor alle huurders en eigenaren van goedkopere huizen, ten koste van eigenaren van duurere woningen. Dit betekent feitelijk een herverdeling van middelen, die de gemeente niets oplevert, maar wel de lasten meer legt bij de sterkste schouders. De SP vindt dit een redelijke richting om in te gaan –geheel in de lijn van ‘tegen de dikke ik’- en zal hiervoor een amendement indienen.

Iets vergelijkbaars kan gedaan worden met de OZB voor bedrijfspanden. Door het gebruikersdeel af te schaffen en het eigenaarsdeel te verhogen, versimpelen we niet alleen ons belastingstelsel maar maken we tegelijkertijd leegstand onaantrekkelijker. De verhoogde lasten kan de eigenaar immers niet doorberekenen aan een gebruiker die er niet is. Gezien de leegstandsproblematiek in de stad kan dit een welkome extra stimulans zijn. Omdat dit een behoorlijke verschuiving van lasten kan betekenen en huurcontracten ook niet onmiddellijk kunnen worden gewijzigd stellen wij voor de verschuiving geleidelijk, bijvoorbeeld voor een periode van 10 jaar, in te voeren.

Op het gebied van zorg vinden wij het buitengewoon kwalijk dat er klachten van veel burgers aan verschillende partijen nodig waren om helder te krijgen dat TSN bleek op onjuiste wijze uren thuiszorg verminderde, en dat van het zo vaak beloofde ‘maatwerk’ niets terecht kwam. De SP wil van de wethouder garanties dat dit soort situaties niet meer voorkomen: dat uren toegekende zorg gebaseerd zijn op de noodzaak en niet op categorisering in exceltabellen.

Voorzitter, Zwolle heeft de thuiszorgtarieven gehandhaafd, en daarvoor verdient het college lof. Maar andere gemeenten in het land verlagen die wel en dat drukt op de bedrijfsvoering van grote thuiszorgorganisaties. Wat doet Zwolle om te voorkomen dat de verliezen die thuiszorgorganisaties elders maken worden opgevangen in Zwolle? Met andere woorden, kunnen wij ons ervan verzekeren dat Zwolse euro's uitsluitend worden ingezet voor Zwolse zorg?

Als het gaat om afvalverwerking is het zaak dat onze burgers zoveel mogelijk worden gestimuleerd hun afval zelf te scheiden. Dan moeten zij hiervoor echter wel de mogelijkheid krijgen. Ik kreeg onlangs een brief van mijn woningbouwcorporatie dat ik werd geacht mijn oud papier bij het huisvuil te stoppen, ondanks het feit dat er in mijn wijk gewoon oud papier wordt opgehaald. Ik breng mijn oud papier dus maar naar de container van een bevriend kamerlid verderop in de straat, maar het is triest dat dit nog kan gebeuren in 2015. Waar het niet mogelijk is gescheiden afval op te halen zou toch ten minste per wijk een punt moeten zijn waar afval gebracht kan worden.

Wij maken ons ook zorgen over het grote aantal verwijderde prullenbakken. Slechts 8% (89) is geadopteerd door Zwollenaren. Sommige zullen misschien zo zelden gebruikt zijn dat het weinig uitmaakt, maar het lijkt ons sterk dat dit voor allemaal zal gelden. Wat gaat dit betekenen voor het straat aanzicht? Vooral omdat de veegfrequentie van straatvegers ook omlaag zal gaan.

Voorzitter, nog een woord tot slot. Wellicht omdat ik zelf graag gebruik maak van wat retoriek, ben ik doorgaans vrij gevoelloos voor de van anderen. Ik kijk liever naar de onderliggende cijfers dan naar het holle taalgebruik dat ervoor moet enthousiasmeren. Vooral omdat achter de retoriek van coalities de afgelopen jaren ofwel gebrek aan actie ofwel een ordinaire bezuiniging zat. Goed, ik heb mij in deze raad wel eens oprecht kwaad gemaakt om het gebruik van het woord 'paradigmawisseling' om te korten op armoedebeleid, maar dat was een uitzondering. Maar er moet mij nu toch iets van het hart. Het coalitieakkoord staat vol met fraaie taal over het betrekken van burgers. Het woord participatie komt er 11keer in voor. Het woord samen komt 72 keer. Maar op het moment dat deze raad duizenden handtekeningen krijgt voor behoud van de bibliotheek in de binnenstad, is deze raad, deze raad met zo veel mooie woorden over burgerinitiatieven, niet eens bereid er een debat over te voeren. Een verzoek uit de stad niet honoreren is een ding, daar kunnen prima redenen voor zijn, maar je er dan niet eens openlijk rekenschap van willen geven?

Voorzitter, met zulk gedrag gaan al die fraaie woorden over samen, participatie, burgerschap veel verder dan simpele politieke retoriek. Dan moet je wel gewoon spreken van lulkoek.